

У свијести свих оних грађана Србије (и Срба ван ње) који прихватају познату подјелу на "прву" и "другу" Србију, ова подјела инволвира, између осталих друштвених, идеолошких и (дневно)политичких параметара, и једно замишљено правило по ком су припадници "прве" Србије углавном традиционални православни вјерници (евентуално, и вјерници других традиционалних вјерских заједница на тлу Србије), док су припадници "друге Србије" превасходно самопрокламовани атеисти, агностици или милитантни атеисти. Наравно, као и у свим другим случајевима, и овдје важи правило да се перцепција разликује од аутоперцепције, тако да "традиционални православни вјерник" у очима другосрбијанаца углавном доживљава метаморфозу у задриглог балканског примитивца неолитске магијске религиозности, насупрот кога стоји еманциповани мислећи субјект, ослобођен свих предрасуда, па и религијских празновјерица. Наравно, овај мислећи субјект је у очима првосрбијанаца углавном изједначен са апокалиптичким ликовима апостатичког карактера, а њихово еманциповање са празноћом new age-а који се, оног момента када су "водолије" дошле до управних одбора, брокерских кућа и директорских столица, брзо испразнио од било какве религијске садржине.

Као и сви клишеи, и ови тешко да су тачни. Не само зато што је опредјељење за једну или другу Србију између осталог производ не само једног фактора, него и зато што унутар истих тих клишеа постоје енормне варијације. Тако се, нпр. "традиционално" православно српско становништво, ипак, све више дијели и опредјељује по разним линијама (чије факторе диференције сачињавају однос ка литургијском наслијеђу, учешћу СПЦ у екуменским дешавањима, али често и лични афинитети вјерника ка овом или оном великодостојнику као и различита схватања односа Цркве и савремености). Та кође, ни

"друга" Србија није одувјек била лишена религијских заноса; у стилу Сент-Егзиперија би се могло рећи да су "сви другосрбијанци некада били националисти и вјерници, само их се мали број данас тога сјећа". Ипак, биће да су ова "рана интересовања" била плод чистог политичког прагматизма, јер послје заједничког пимплања лопти испред Скупштине, пиштања и рушења старог режима, врло брзо су се заборавили религијски патоси Биљане Србљановић, Светислава Басаре и Бранислава Лечића који се, интервјуом "Православљу", враћа старим стазама стерео идеологије: православно-либералне. О крштењу Чедомира Јовановића се и данас праве вицеви међу богословским и свештеничким кадром СПЦ. Као стални реликт овог амбивалентног односа остаје ДХСС који (само) својим страначким фолклором и називом и даље пледира на онај дио политичке сцене који у Њемачкој представља CDU (у Баварској CSU), мада ту свака сличност и веза престају.

Ипак, поставља се питање: да ли постоје истински вјерници унутар корпуса "друге" Србије? Вјеровали или не, постоје! Наиме, иако њихова медијска заступљеност није ни изблиза равна оној "антиклерикалног" корпуса, евидентно је да и «друга Србија» има своје представнике који претендују да говоре са позиције вјерника. Није нимало зачуђујуће што су представници ове "вјерујуће" друге Србије заправо чланови онога што прва Србија простонародски зове "сектама", а друга Србија политички коректно "малим вјерским заједницама".

Савез између њих је природан. И једни и други дијеле фрустрацију "доминацијом" великих вјерских заједница, првенствено СПЦ. Треба бити поштен и рећи да неко ко је протестантски теолог, макар и не дијелио судове "друге Србије", има врло слабе шансе да добије заслужену медијску пажњу (какав је, на примјер, случај са мојим пријатељем, протестантским теологом мр Николом Кенежевићем, човјеком чији знање и личност сигурно надилазе границе мале заједнице којој припада и који би, да је којим случајем православни, имао далеко више одјека. Као што је исто тако тачно да ова медијска супериорност традиционалних вјерских заједница није ствар неког њиховог претјераног труда за "теократизацијом" Србије него прости математике која је до даљњег на њиховој страни, као и страни "прве" Србије. Тако Николи остаје само да пише у "Борби" и на блогу Б92, а руководству ових компанија да његов (за србљановићкине фанове благи) критицизам ка владици Николају и мекши став ка хомосексуализму "пакује" као "теолошки став" (индикативно је да је Никола на блогу Б92 представљен само као "магистар антрополошких наука", док га "Борба" потписује само као "професора теологије").

Ипак, Никола није карактеристичан представник симбиозе "друге" Србије и "малих вјерских заједница": он себе схвата као хришћанског демократу (са Владом Марјановићем, православним хришћанином, уређује једину озбиљну страницу на српском говорном подручју посвећену идеји хришћанске демократије, www.hriscanskedemokrate.org). Далеко је сложенији и за другорсбијанске циљеве употребљивији профил "социолога религије", свезналица, тата-мата, полихистора, универзалних познавалаца свих унутарцрквених трачева и ламентатора над имагинарном репресијом коју велике зле традиционалне вјерске заједнице (наравно, на челу са СПЦ) редовно и систематски проводе нас слабим, незаштићеним, несхваћеним и маргинализованим представницима "малих вјерских заједница". Ови експертуралци не само да знају шта ко у Синоду СПЦ једе (што, уосталом, зна свако ко је бар једном јео у "?)") , него и зашто једе то што једе и са ким је у сукобу због тог свог чина. Наравно, ови експертуралци и те како добро знају да наплате своју борбу за праведније друштво, а с

правом очекују да ће се

"углавити

" негдје и у очекиваној војвођанској бирократији. Додуше, треба рећи да је ова симбиоза са пројектом

"Републике Војводине

" сасвим природна, будући да у основи и једних и других лежи фантазмагорија о некаквој одлучујућој посебности Војводине у односу на остатак српског културног и националног простора.

Овај савез "малих вјерских заједница" и "друге Србије" је савез оних који по предиспозицији нису везани са српску вјерску и културну традицију. У питању су конвертити не толико из правосла

вља, колико из онога што је живот

"прве Србије

": дакле, ова симбиоза је симбиоза религијских и идеолошких конвертита. Њена медијска експонираност одговара оном простору који је за себе изборила

"друга Србија

". Дакле, много више медијске покривености, него стварне подршке. Ипак, колико ће стварно утицаја имати

"другосрбијански

" теолози и

"социолози религије

" остаје тек да се види. Зависиће од проходности пројеката за које су везани.